

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/40/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2712203209
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2712203209.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Dušana Čima a sudcov JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Jána Mihala v právnej veci žalobkyne: BL Telecom debt, s. r. o., Bratislava, Šoltésovej 14, zastúpenej splnomocnenkyňou: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., Bratislava, Šoltésovej 14, proti žalovanému: S. C., nar. XX. O. XXXX, C. XXX, o 248,95 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 21. augusta 2012 č. k. 1C/131/2012-30 a dopĺňaciemu rozsudku toho istého súdu zo 14. januára 2014 č. k. 1C/131/2012-74 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté rozsudky súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom z 21. augusta 2012 č. k. 1C/131/2012-30 súd prvého stupňa I. žalobu zamietol a II. žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal (keď správne mal nepriznať náhradu trov konania a nie právo na ich náhradu - pozn. odvolacieho súdu). Takéto svoje rozhodnutie odôvodnil, pokiaľ šlo o vec samu, právne § 52 ods. 1, § 53 a § 517 ods. 1 a 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb.) v znení účinnom v čase uzavretia medzi žalovaným a právnu predchodkyňou žalobkyne (spoločnosťou T-Mobile Slovensko, a.s., Bratislava, Vajnorská 100/A) Zmluvy o pripojení Fix a Dodatku k tejto zmluve zo 14. decembra 2007 (ďalej len „Zmluva“ a „Dodatok k Zmluve o pripojení“) a § 53a ods. 1 tohto zákona v znení účinnom od 1. marca 2010; § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa podľa súdu prvého stupňa v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy, hoc k jej uzavretiu došlo už za účinnosti „nového“ zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (nahradzujúceho ten predošlý); § 42 ods. 1 písm. a/, ods. 4 písm. b/, § 43 os. 1 a ods. 5 písm. b/ zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách a § 273 ods. 1 Obch. z. (Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb.), taktiež v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy; ako i poukazom na Smernicu Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“) a niektoré rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SD“) i slovenských súdov v tzv. spotrebiteľských veciach. Vecne dôvodil tým, že v prejednávanej veci došlo medzi právnu predchodkyňou žalobkyne a žalovaným k uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy formulárového charakteru, ktorej obsah žalovaný nemal možnosť ovplyvniť, pričom po posúdení podmienok obsiahnutých v Dodatku k Zmluve o pripojení (a to najmä častí, týkajúcich sa dohodnutej povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu) dospel k záveru, že zmluvná podmienka dojednaná v predmetnom Dodatku k Zmluve o pripojení v bode 3 je neplatná z dôvodu jej neprijateľnosti, keď sa pri určení zmluvnej pokuty nerozlišovalo, či k porušeniu zmluvne prevzatých povinností Účastníka (žalovaného vstupujúceho do zmluvného vzťahu v postavení spotrebiteľa) dôjde na začiatku existencie zmluvného vzťahu alebo pred jeho ukončením, ako ani to, za aké porušenie zmluvných povinností nárok na zmluvnú pokutu vzniká, čo spôsobuje, že príslušné dojednanie neobchádza ani aspekt neurčitosti. Hoci potom ustanovenie § 53 ods. 3 O. z. v čase uzavretia Dodatku k Zmluve o pripojení

neobsahovalo znenie, z ktorého by vyplývalo, že neprimerane vysoká zmluvná pokuta je sankcionovaná absolútnou neplatnosťou takéhoto dojednania, pre účely posúdenia prípadného nekalého charakteru zmluvnej pokuty hranica ochrany spotrebiteľa vychádza nielen z konkrétneho exemplifikatívneho výpočtu nekalých zmluvných podmienok, ale tiež zo všeobecného zákazu akéhokoľvek dojednania, ktoré tvorí v právach a povinnostiach značnú nerovnováhu podľa ustanovenia § 53 ods. 1 O. z., dôvodil napokon okresný súd, ktorý rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne § 142 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a vecne plným úspechom žalovaného v konaní, ktorý ale náhradu trov konania nepožadoval a z obsahu spisu mu ani žiadne trovy nevyplyvali.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie iba žalobkyňa s návrhom na jeho zmenu vyhovením žalobe v celom rozsahu s priznaním jej trov prvostupňového i odvolacieho konania. Dôvodila predovšetkým tým, že dojednanie o zmluvnej pokute v Dodatku k Zmluve o pripojení bolo dostatočne určitým čo do určenia jej výšky ako aj špecifikácie zmluvných povinností, pri ktorých porušení nárok na zmluvnú pokutu vzniká, pričom žalovaný bol povinný zväžiť svoje schopnosti plniť povinnosti zo zmluvy aj pod hrozbou uloženia zmluvnej pokuty. Podstatným tu bolo najmä to, že výška zmluvnej pokuty zohľadňovala benefity poskytované predchodkyňou žalobkyne žalovanému, medzi ktoré patrí aj zľava na mobilný telefón. Na druhej strane doba viazanosti zohľadňovala návratnosť tzv. priamych investícií (financovaných benefitov) predchodkyne žalobkyne, keď k ich celkovej návratnosti dochádza až na konci viazanosti. Výšku uplatnenej zmluvnej pokuty preto podľa odvolateľky nie je možné meniť a znižovať v závislosti od času porušenia povinností zo strany žalovaného. Za nesprávne žalobkyňa považovala aj založenie rozhodnutia súdu prvého stupňa na rozhodnutiach iných súdov v zdanlivo podobných veciach, nakoľko podľa nej nie je možné neprijateľnosť zmluvnej pokuty odvodzovať „len“ od rozhodnutí iného súdu, čím sa zamedzuje individuálnemu posúdeniu žalovaného nároku. V tejto súvislosti aj použitie súdom prvého stupňa § 53a ods. 1 O. z. nemá opodstatnenie, keďže zákaz ďalšieho používania neprijateľnej zmluvnej podmienky má zamedziť používaniu nekalých podmienok do budúca a nemá pôsobiť retroaktívne na už uplatnené nároky. Odvolateľka tiež poukázala na možnosť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti neprimerane vysokú zmluvnú pokutu znížiť podľa § 545a O. z., ktorý má predstavovať špeciálnu úpravu k § 53 ods. 4 písm. k O. z., čo znamená, že nie je žiaden zákonný dôvod prečo by moderácia zmluvnej pokuty mala byť v spotrebiteľských vzťahoch vylúčená. Žalobkyňa si v uvedenom prípade navyše neuplatňuje zmluvnú pokutu ani v takej výške, ako jej to umožňuje § 3a ods. 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., z čoho možno vyvodiť, že zmluvná pokuta v ňou požadovanej výške nemôže byť neprijateľná. Ak by súd i napriek tomu považovala výšku zmluvnej pokuty za neprijateľnú, odvolateľka žiada moderáciu zmluvnej pokuty do výšky škody vzniknutej právnej predchodkyňou žalobkyne, ktorú žalobkyňa preukázala v konaní pred súdom prvého stupňa doložením bežnej ceny telekomunikačných zariadení a iných poskytnutých benefitov (cenníkov mobilných telefónov a služieb v rozhodnom čase). Právna predchodkyňa žalobkyne by neposkytla dotáciu do mobilného zariadenia žalovanému, ak by sa tak žalovaný sám nerozhodol a týmto jej vznikla škoda, ktorá by nebola vznikla, ak by žalovaný dodržal svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy a riadne plnil počas celej doby viazanosti.

Doplniacím rozsudkom zo 14. januára 2014 č. k. 1C/131/2012-74, vydaným až na pokyn odvolacieho súdu, ktorý po prvotnom predložení mu veci na rozhodovanie o odvolaní súdu prvého stupňa vytkol nepostupovanie v zmysle § 153 ods. 4 O. s. p., súd prvého stupňa určil, že zmluvná podmienka uvedená v prvých dvoch vetách bodu 3. Zmluvy o pripojení Fix a jej dodatku zo 14. decembra 2007 v znení: „V prípade porušenia zmluvných povinností zo strany Účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1, písm. c) alebo v bode 2 tohto Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany Podniku, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku. V prípade žiadosti Účastníka o vypojenie SIM karty z prevádzky v zmysle bodu 2 tohto Dodatku je zmluvná pokuta podľa predchádzajúcej vety splatná okamihom doručenia žiadosti o vypojenie SIM karty z prevádzky Podniku.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Toto rozhodnutie bolo odôvodnené podobne ako predchádzajúci rozsudok právne § 52 ods. 1 a § 53 O. z. v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy, § 53a ods. 1 O. z. v znení účinnom od 1. marca 2010; poukazom na smernicu a niektoré rozhodnutia SD i slovenských súdov v tzv. spotrebiteľských veciach; tentokrát na už správny zákona o ochrane spotrebiteľa, konkrétne ust. § 2 písm. u/, § 3 ods. 3 a § 4 ods. 8. zákona č. 250/2007 Z. z. ochrane spotrebiteľa účinného v čase uzavretia Zmluvy a § 153 ods. 4 a § 166 ods. 1, 2 a 3 O. s. p.; vecne potom

povinnosťou súdu prvého stupňa na pokyn odvolacieho súdu dopĺňacím rozsudkom rozhodnúť tiež o určení neprijateľnosti i neplatnosti zmluvnej podmienky, na ktorú bolo poukázané v odôvodnení rozsudku z 21. augusta 2012 č. k. 1C/131/2012-30, pričom súd prvého stupňa vychádzajúc z § 53a ods.1 O. z. nepristúpil v pôvodnom rozhodnutí k opätovnému vyhodnocovaniu zmluvnej pokuty (judikovanému už v skorších rozhodnutiach iných okresných a krajských súdov), pretože je právoplatne judikovaná ako neprijateľná a iný postup by len relativizoval ciele únie zabrániť súvislému používaniu nekalej klauzuly, ktoré má súd naplniť a nie svojou rozhodovacou činnosťou spochybňovať a popierať (???)

Hoci potom odvolaním bol priamo napadnutý len prvotný rozsudok súdu prvého stupňa z 21. augusta 2012, jeho obsahom sa spochybňuje i vyhodnotenie dojednania o zmluvnej pokute v spotrebiteľskej zmluve za neprijateľnú zmluvnú podmienku, čo je napokon aj dôvodom prečo už skôr podaným odvolaním bol napadnutý i neskôr vydaný dopĺňací rozsudok.

Žalovaný odvolací návrh nepodal.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ O. s. p. vec v medziach odvolania žalobkyne, teda s preskúmaním správnosti rozhodnutia oboma rozsudkami (pretože rozhodnutie o zamietnutí žaloby a rozhodnutie o neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky mali charakter rozhodnutí na sebe vzájomne závislých a rozhodnutie o trovách konania bolo naopak závislým na výsledku konania ako celku) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania (pretože tu síce šlo /aj/ o vec samu, na druhej strane však nie aj o ktorýkoľvek zo zákonom ustanovených prípadov potreby pojednávania takejto veci na pojednávaní odvolacieho súdu, nakoľko tu nevznikla potreba dopĺňania ani opakovania dokazovania, súd prvého stupňa vec prejednal na pojednávaní, nešlo tu o konanie vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a pojednávanie odvolacieho súdu si nevyžadoval ani žiaden dôležitý verejný záujem) a dospel k záveru, že oba napadnuté rozsudky súdu prvého stupňa treba považovať za správne.

Predovšetkým totiž odvolací súd nemal (napriek opačnému názoru odvolateľky) dôvod nesúhlasiť s argumentáciou použitou súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (tak ako táto - rozumej argumentácia - vyplýva z odôvodnenia oboch napádaných rozsudkov). U dôvodov predostretých okresným súdom dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo (samozrejme bez ambície presvedčiť kohokoľvek, najmä nie niekoho s celkom jednoznačným záujmom na inom výsledku konania) by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O. s. p.), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci musí urobiť zadosť tiež povinnosti vyporiadať sa i s tzv. odvolacími námietkami a preto, ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvého stupňa dopĺňa (§ 219 ods. 2 O. s. p. in fine) nasledovné :

Vo vzťahu k procesnej stránke veci platí, čo už tunajší súd v minulosti uzavrel v inej veci, vedenej ním pod sp. zn. 10Co/362/2010 (inak vo veci Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 8C/40/2010), teda že z úpravy ustanoveniami § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. už k času rozhodovania napádaným rozsudkom súdu prvého stupňa a i k času rozhodovania odvolacieho súdu týmto jeho (práve odôvodňovaným) rozsudkom vyplýva, že už skôr existujúca možnosť súdu v rozsudku, týkajúcom sa sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná (podľa odseku 3 účinného už od 15. októbra 2008) bola nahradená povinnosťou vydať takéto rozhodnutie vtedy, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky a súčasne nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie (odsek 4 účinný od 1. marca 2010).

Takáto úprava je procesným ekvivalentom obdobnej úpravy nachádzajúcej sa od 1. marca 2010 v ustanovení § 53a O. z. (teda v tzv. hmotnom práve), pričom jej špecifikom je, že na jej základe súd i v tzv. sporovom konaní (zásadne ovládanom dispozičným princípom), hoc aj len v takom, kde má základná požiadavka žalobcu pôvod v spotrebiteľskej zmluve, môže dotvoriť jeho predmet (konania) tým,

že aj bez výslovného návrhu niektorého účastníka konania (vyjadreného buď v žalobe alebo vzájomnej žalobe) určí neplatnosť zmluvnej podmienky s poukazom na jej neprijateľnosť. Nie je rozhodné, či žalobu v takejto veci podal dodávateľ, spotrebiteľ alebo príslušné združenie (t. j. právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu), ale len to, že výsledky vykonaného dokazovania smerujú k rozhodnutiu v neprospech dodávateľa alebo naopak v prospech spotrebiteľa preto, že niektorá podmienka alebo aj viaceré takéto podmienky v spotrebiteľskej zmluve sú neprijateľné. Takéto určenie (neprijateľnosti a neplatnosti) je tu potom zjavne pre spotrebiteľa za účelom jeho zvýšenej ochrany zaručovanej i na nadnárodnej úrovni (ustanovením povinnosti reagovať na porušenie noriem spotrebiteľského práva aj bez výslovného návrhu spotrebiteľa) a tiež v smere eliminovania rizika výskytu neprijateľných podmienok (v tejto súv. por. najmä tzv. hmotnoprávnu povinnosť dodávateľa sa zdržať používania podmienky určenej za neprijateľnú i vo vzťahoch s ostatnými spotrebiteľmi podľa § 53a ods. 1 O. z.), na druhej strane však i na ochranu dodávateľa takýmto určením dotknutého (ako ustanovením možnosti brojiť aj proti samostatnému výroku o určení neprijateľnosti a neplatnosti podmienky, ktorý by tu nebyť úpravy z ust. § 153 ods. 4 O. s. p. byť nemusel, tak i ustanovením prípustnosti dovolania v takýchto prípadoch a umožnením tak osobe rozhodnutím dotknutej toto napadnúť i za pomoci mimoriadneho opravného prostriedku).

Ak potom i v tejto konkrétnej (tu odôvodňovanej) veci musia platiť závery z vyššie zmienenej skôr prejednanej a tiež rozhodnutej inej veci, zopakovať je namieste (v tomto prípade už hmotnoprávne), že vo vzťahu k určeniu dojednania o zmluvnej pokute za neprijateľnú zmluvnú podmienku neplatí to, čo u úrokov z omeškania, čiže nie je tu obdoba žiadnej obraznej „záchrannej brzdy“ v podobe nástupu zákonných úrokov z omeškania (pre prípad výpadku tých dojednaných zmluvne, avšak pri uplatnení noriem spotrebiteľského práva neprijateľne). Logickým dôsledkom toho (i pre odlišnosti v charaktere ochrany normami spotrebiteľského práva - oproti úprave z noriem občianskeho práva vo všeobecnosti) musí byť, že dojednanie o zmluvnej pokute môže z pohľadu prijateľnosti (a platnosti) podmienky buď obstať alebo naopak padnúť len ako celok (i so všetkými rizikami z toho pre strany zmluvného vzťahu plynúcimi, opäť na rozdiel od bežnej úpravy zmluvných pokút v ust. § 544 - 545 O. z. a práva súdu ich výšku znížiť podľa § 545a O. z.).

Ak potom síce slovenský právny poriadok neustanovuje (na rozdiel od výšky úrokov z omeškania) pre výšku zmluvných pokút žiaden strop (obmedzenie) a principiálne by šlo akceptovať i obhajobu konkrétnej výšky zmluvnej pokuty v prejednávanej veci záujmom operátora mobilnej telekomunikačnej siete na doplatení zľavy z ceny telefónu, poskytnutej v očakávaní riadneho plnenia si povinností zo strany jeho zákazníka (ak sa príslušné očakávanie nenaplní) a na zaplatení paušalizovanej náhrady škody za rovnako očakávaný (avšak počinaním zákazníka zmarený) stav nárastu majetku operátora o platby za služby počas doby viazanosti; prijať už nešlo (a to predovšetkým pre argumenty ponúknuté už súdom prvého stupňa) konkrétnu podobu dojednania o tzv. pevnej zmluvnej pokute (nezohľadňujúcej najmä faktor dĺžky zotrvania spotrebiteľa pri riadnom plnení povinností, vyplývajúcich mu zo zmluvy).

Práve toto (nezakotvenie - v zmluvnom dojednaní, o ktoré tu ide - takého spôsobu určenia výšky zmluvnej pokuty, ktorý by bol schopný vyhodnocovať aj pomer dĺžky času „stráveného“ riadnym plnením si zmluvných povinností spotrebiteľom a dĺžky času, v ktorom to takto naopak nebolo) i v spojitosti s nutnosťou dodávateľa (veriteľa) sa v spotrebiteľských vzťahoch takpovediac „trafiť“ (aby dojednanie ešte šlo považovať za prijateľné a preto tiež za platné) potom aj v prejednávanej veci podľa názoru tunajšieho odvolacieho súdu musí mať za následok 1. záver o neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky a 2. nemožnosť vyhovieť žalobe opretej o takúto podmienku (s nemožnosťou na tomto nič zmeniť akýmkoľvek dôkazom vrátane tých naznačovaných odvolaním - keďže v tomto prípade treba pripomenúť iný skorší záver tunajšieho súdu z jeho rozhodovania v tzv. spotrebiteľských veciach a to ten, podľa ktorého je to v takýchto veciach vždy protivník spotrebiteľa, ktorý má dôkazné bremeno na preukázanie všetkého, čo by mohlo byť jemu na prospech a naopak spotrebiteľovi na neprospech, pričom preukázanie tu musí byť bezpečné, teda spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti a takéto bremeno ani žalobkyňa z prejednávanej veci neuniesla).

Odvolací súd riadiaci sa týmito úvahami a osvojujúci si aj dôvody súdu prvého stupňa vo veci preto rozsudok súdu prvého stupňa z 21. augusta 2012 č. k. 1C/131/2012-30 vo veci samej ako i doplniaci

rozsudok súdu prvého stupňa zo 14. januára 2014 č. k. 1C/131/2012-74 podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. potvrdil.

V časti o trovách konania boli obsahom spisu podložené závery o plnom procesnom úspechu žalovaného i o tom, že tomuto preukázateľne v konaní nevznikli žiadne trovy, pričom takéto závery sa pre nepodanie odvolania tiež žalovaným (čo by u tohto bolo možné nanajvyš v časti trov konania) stali definitívnymi. Preto odvolací súd aj v takejto časti rozsudok súdu prvého stupňa z 21. augusta 2012 č. k. 1C/131/2012-30 podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

V takto skončenom odvolacom konaní bol úspešný žalovaný a bol to tak on, komu podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. vzniklo aj právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný však nepodal návrh na priznanie mu náhrady trov (hoci ide o nutnú procesnú podmienku podľa § 151 ods. 1 O. s. p.) a ak sa ani zo spisu vznik žiadnych trov konania tohto účastníka v odvolacom konaní nepodával, rozhodnúť šlo aj tu iba spôsobom uvedeným v druhej vete výroku tohto rozsudku odvolacieho súdu (nepriznaním náhrady).

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.